

בית משפט השלום בהרצליה

ת"א 48994-05 רז נ' הכשרת הישוב בע"מ - חברה לבטוח ואח'

בפני כב' השופטת סיגל רסלר-זכאי

תובעת חן רז

באמצעות ב"כ עו"ד דוד וינטר

נגד

נתבעות 1. הכשרת הישוב - חברה לבטוח בע"מ
2. אבנר אגוד ביטוח נפגעי רכב בע"מ

באמצעות ב"כ עו"ד אבי דויטש

פסק דין

מבוא

1. התובעת ילידת 13.04.1981, תובעת פיצוי בגין נזקי גוף אשר נגרמו לה בתאונת דרכים מיום 19.05.2004 (להלן: "התאונה") עת נהגה התובעת ברכב מ.ר 50-833-05 (להלן: "הרכב"). התביעה הוגשה על פי חוק הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים, תשל"ה – 1975 (להלן: "חוק הפיצויים"). התביעה הוגשה כנגד "הכשרת הישוב" חברה לביטוח בע"מ ו"אבנר" אגוד לביטוח נפגעי רכב בע"מ, חברות הביטוח אשר ביטחו בביטוח חובה את השימוש ברכב במועדים לעיל. הנתבעות הודו בחבותן, הצדדים חלוקים בשאלת נכותה התפקודית של התובעת וגובה הנזק כתוצאה מהתאונה.

ישיבת ההוכחות התקיימה ביום 23 מרץ 2010, במסגרתה נחקרה התובעת. הצדדים סיכמו טענותיהם בכתב, לאחר קבלת אורכה בשל ניהול מו"מ.

הנכות הרפואית

2. התאונה אירעה בעת שהתובעת נהגה ברכבה בשעה 22:00 לערך ביום 19.05.2004, רכבה של התובעת סטה מסיבה בלתי ברורה לנתיב הנגדי ופגע בעוצמה ברכב שנסע ממול. מן המסמכים הרפואיים שצורפו לכתב התביעה עולה כי התובעת נלכדה ברכבה כשהיא בהכרה וחולצה כעבור זמן מה על ידי ניידת טיפול נמרץ. במהלך הפינוי לבית חולים "יוספטל" הופיעו אצל התובעת סימני בלבול ואיבוד הכרה, התובעת הובאה לחדר מיון כשהיא מורדמת ומונשמת.

התובעת סבלה מפגיעות אורטופדיות בגפיים, המטומות מרובות בבית החזה, פצע קרוע ומדמדם במרפק ימין, פצע קרוע בברך שוק ימין וקרעים עוריים בשתי כפות הרגליים וכן סבלה מחבלות פנים.

התובעת אושפזה מונשמת ביחידה לטיפול נמרץ ולאחר שהתאוששה הועברה למחלקה כירורגית להמשך השגחה, טיפול נשימתי תומך וטיפול אנטיביוטי. במהלך אשפוזיה התובעת נותחה בכף רגלה השמאלית לשחזור פתוח של פריקה של העצם הנויקולאר וקיבועו על ידי שני ברגים. כמו כן בנייתוח נצפה נזק למפרק והוצאו מתוכו כפיסי עצם. עוד בוצע לתובעת קיבוע שבר בעצם מסרק רביעית בעזרת בורג נוסף וכף רגלה גובסה. בשיקוף רנטגן בחדר ניתוח זוהה גם שבר במרפק ימין, שבר במסרק רביעי בכף יד ימין ושברים נוספים בכף רגל ימין וכן שבר בגליל באגודל יד שמאל, שברים אלו לא נותחו וקובעו באמצעות סד.

התובעת שוחררה מביה"ח על כסא גלגלים עם המלצה לאיסור דריכה על רגל שמאל. התובעת נזקקה לשיקום ממושך במיוחד למרפק ימין ולקרסול כף רגל שמאל (ר' חו"ד בר-אילן, עמ' 6). התובעת עברה טיפולי פיזיותרפיה אינטנסיביים למרפק ימין וקרסול שמאל ומכיוון שלא נצפה שיפור בתנועתיות מרפק ימין ואובחנו שברים נוספים במרפק שמאל, נותחה בשנית ביום 16.05.2005. בנייתוח בוצע לתובעת שחרור של הדבקויות וכריתת עצם שהפריעה לתנועות מרפק ימין.

3. כב' השופט א. בכר מינה את ד"ר בר אילן כמומחה מטעם ביהמ"ש בתחום האורטופדי.

3.1. ד"ר בר אילן קבע לתובעת **נכות אורטופדית צמיתה משוקללת בגובה של 40.15%** כמפורט להלן:

30% נכות צמיתה בגין הפרעה תפקודית ומגבלת התנועה בכף רגל ימין ובגין שינויים ניוונים שהתפתחו כבר ואפשר שיוחמרו בעתיד, לפי ס' 135(ד) **לתקנות הביטוח הלאומי** (קביעת דרגת נכות לנפגעי עבודה), תשט"ז – 1956 (להלן: **"התקנות"**).
10% נכות צמיתה בגין הגבלה בכיפוף ויישור מרפק (ימין), לפי ס' 41(8) לתקנות.
5% נכות צמיתה בגין צלקות מכוערות בגפיים לפי ס' 75(ב') לתקנות.

ד"ר בר אילן לא המליץ על הפעלת תקנה 15. בנוסף קבע המומחה כי לאחר התאונה נותרו לתובעת נכויות זמניות כדלקמן – **100% נכות זמנית למשך שנה** מיום התאונה, ו- **50% נכות זמנית למשך 3 חודשים נוספים לאחר הניתוח.**

דוקא בחקירת ב"כ הנתבעות נתבקש המומחה להסביר מדוע ציין בחוה"ד כי לטעמו אין להפעיל את תקנה 15 – תשובת המומחה היתה כי בהתאם לתיאור אופי עבודת התובעת, כפי שמסרה התובעת עצמה, היינו עבודה פקידותית, הרי שמגבלה אורטופדית ברגלים ובמרפקים אין לה השלכה תפקודית. (פרוטוקול דיון מיום 23 מרץ 2011, עמ' 6 ש' 20-26)

עוד קבע המומחה בחוות דעתו, כי התמונה הרנטגנית של כף רגל שמאל נמצאת בהתאמה לתלונותיה הסובייקטיביות של כאבים ומוגבלות תפקודית בגפה. וכן כי ההגבלה המכאיבה בתנועות המפרקים בכף הרגל, בתנועות בקרסול ובמפרק אינה מאפשרת לתובעת פעילות הדורשת הליכה מרובה ועמידה סטטית ממושכת. עוד קבע כי נוכח נכות זו יקשה על התובעת לבצע פעילות גופנית כפי שנהגה בעבר. עוד ציין המומחה כי השינויים הרנטגניים אינם הפיכים וקיימת סבירות שאף יוחמרו עם השנים עד כדי צורך בניתוח נוסף להקשיית עצמות כף הרגל השמאלית. לבסוף, ציין המומחה כי התובעת נפגעה גם במפרק שמאל, ההגבלה הינה פחותה ואינה מעניקה אחוזי נכות.

המומחה התייחס לפגיעה זו גם בחקירתו והסביר כיצד הפגיעה בשני המפרקים גם יחד ותוצאות הפגיעה הנחו אותו בקביעת אחוז הנכות בסעיף ה"סל" (8)41 לעיל. (שם, עמ' 6 ש' (11-19)

3.2. פרופ' פניג שמואל מונה למומחה מטעם ביהמ"ש בתחום הפסיכיאטרי. בהתאם לחו"ד שמסר לביהמ"ש, נגרמו לתובעת כתוצאה מהתאונה, 5% נכות צמיתה בעקבות התאונה בתחום הרגשי תגובה הסתגלותית קלה לפי ס' 34 ב' לתקנות מותאם וכן 10% נכות בגין הפרעה בתפקודים הניהוליים כתוצאה מחבלת הראש לפי ס' 34 ב' לתקנות, **סך הכול נכות נפשית 15% לפי ס' 34 לתקנות.**

3.3. בחקירתו הנגדית שינה המומחה את עמדתו והעמיד נכותה של התובעת על 10% **נכות צמיתה בלבד** (שם, עמ' 3 ש' 23-25), ברם המומחה ציין בחקירתו כי התובעת אמנם נראית מבחוץ כמתפקדת, אך על פי הבחינה הניוירו-פסיכולוגית התובעת מתפקדת בשארית כוחותיה. (שם, עמ' 3, ש' 5-24). עוד, הוסיף המומחה וקבע כי הליקויים שנצפו במבחנים שערך ברויטמן הינם בעיקר בתפקודים הניהוליים (שם, עמ' 4 ש' 3-4). לגבי טראומת הנהיגה, סיוטי השינה והחלומות, הגם שציין כי התובעת היתה אמינה מאד בעיניו, בהעדר פנייה לטיפול, אשר מבחינתו מצביעה על חומרת ההפרעה, התלונות לכשעצמן אינן מצביעות על נכות בוודאי בנסיבות התובעת, כאשר לא נצפתה הפרעה תפקודית (שם, ש' 11-26). אולם הוסיף, במענה לשאלת ב"כ התובעת, מה יגרום לו להותיר את אחוזי הנכות בגובה 5% שהפחית לגבי הפן ההסתגלותי: -

" ת. אם היא לא מסתדרת עם חברים לעבודה. עוד בצבא היו לה בעיות.

ש. אם נראה שהיא עוזבת מקום עבודה בגלל אי הסתדרות עם הצוות או עייפות.

ת. היא הייתה דעתנית, אם היא לא מצליחה להתמודד והדעתנות שלה הופכת להיות קצרת רוח, ולא מסוגלת לספוג הערות או ביקורות זה יכול לתרום להחלטה. במקרה כזה, אם היה שונה מהתפקוד שלה לפני התאונה אז הייתי קובע הפרעה הסתגלותית." (שם, עמ' 5, ש' 3-9).

לסיכום, נכותה הרפואית המשוקללת של התובעת, בהתאם לחו"ד המומחים, לאחר עדותם, הינה 46.135%.

הנכות התפקודית

4. התובעת נפגעה כאמור בתאונת דרכים בהיותה בת 23, עובר לתאונה השתתפה בקורס הכנה לבחינה הפסיכומטרית באוניברסיטה. מעיון במסמכים אשר צורפו לכתב התביעה ולתצהירה עולה כי התובעת עבדה בין השנים 2002-2005 במלון "דן פנורמה" אילת (להלן: "המלון") תחילה כפקידת קבלה ומרכזנית ולאחר מכן קודמה לתפקיד אחראית טרקלין עסקים.

לטענת התובעת, עבודה זו במלון הייתה כרוכה במתן שירות ללקוחות עסקיים, עמידה מרובה וכן פינוי ונשיאת חפצים. עקב מצבה הכלכלי הקשה, כחודשיים לאחר התאונה שבה לעבודתה במלון כשהיא מתניידת תחילה על שני קביים ולאחר מכן על קב אחד (תצהיר תובעת עמ"2, ס' 2).

5. מתלושי השכר שצורפו לתצהיר התובעת ודו"ח רציפות במל"ל (נספח ד' לתצהיר ו-2/נ/ בהתאמה) עולה כי בשנת 2002 השתכרה שכר ממוצע בגובה 4,250 ₪ (5,065 ₪ משוערך להיום, בצירוף הפרשי הצמדה). בשנת 2003 השתכרה שכר ממוצע בגובה 5,407 ₪ (6,251 ₪ משוערך להיום, בצירוף הפרשי הצמדה). בשנת 2004 השתכרה שכר ממוצע בגובה 5,021 ₪ (5,892 ₪ משוערך להיום, בצירוף הפרשי הצמדה). בשנת 2005 (7 חודשי עבודה בלבד) השתכרה שכר ממוצע בגובה 4,814 ₪ (5,671 ₪ משוערך להיום, בצירוף הפרשי הצמדה). בשנת 2006 (6 חודשי עבודה) השתכרה שכר ממוצע בגובה 4,587 ₪ (5,166 ₪ משוערך להיום, בצירוף הפרשי הצמדה).

6. מן המסמכים הרפואיים, עולה כי התובעת נזקקה לטיפול פיזיותרפיה, טיפולי ריפוי בעיסוק, טיפולים אשר נערכו בבית חולים בלינסון במשך תקופה של שנה וחצי, בתקופה זו עקב מגוריה של התובעת באילת, נאלצה התובעת לטוס הלך וחזור מאילת למרכז הארץ.

בהקשר זה, טוענת התובעת כי מתוך מטרה להקטין את הוצאות הנסיעה ועקב מגבלותיה הרפואיות, התפטרה מעבודתה במלון בחודש יולי 2005. בהתאם למכתב ההתפטרות: "מודיעה בזאת על סיום תקופת עבודתי במלון דן פנורמה, מאחר שאני נאלצת לעבור טיפולים ממושכים (כ-3 פעמים בשבוע) של פיזיותרפיה וריפוי בעיסוק הנמצאים באזור המרכז וכתוצאה מכך להעתיק את מקום מגוריי בשל הקושי הכרוך בכך" (נספח ט"ז לכתב התביעה).

7. עולה כי בין החודשים אוגוסט 2005 ליוני 2006, התובעת שכרה דירה בחיפה, עבדה בעבודות מזדמנות ובמקביל ביקשה לשפר את תוצאות בחינות הבגרות ומבחן הפסיכומטרי על מנת שתוכל להתקבל ללימודים אקדמאיים בתחום הריפוי בעיסוק באוניברסיטת חיפה. בחלוף

שנה, שעה שתוכניות התובעת לא התגשמו, כיוון שלא הצליחה לשפר את ציוני הבגרות ולא את ציונה במבחן הפסיכומטרי, שבה התובעת להתגורר באילת. מתוך דו"ח רציפות במל"ל עולה כי השתכרה בחודש ספטמבר 2005 סך של 4,094 ₪. עוד, מתע"צ "מנהל גמלאות אילת" עולה כי שולמו לה דמי אבטלה בגין חודשים אוגוסט, נובמבר ודצמבר 2005. התובעת העידה כי דמי האבטלה שקיבלה היו בסך של כ- 3,000 ₪ (עמ' 13 ש' 8-10 לפרוטוקול). (מהמסמכים שהוגשו על ידי הצדדים לא נמסר גובה דמי האבטלה, עולה כי קבלה תשלום בגין 51 ימים, לצורך חישוב אובדן השכר ילקח בחשבון אומדן של 70% מהשכר). סה"כ שכרה בתקופה זו היה 10,225 ₪ משוערך להיום. מפברואר 2006 עד יוני 2006 עבדה התובעת בעבודות מזדמנות, בהתאם לדו"ח רציפות במל"ל (נ/2) השתכרה שכר כולל של 9,477 ₪, סך של 10,809 ₪ משוערך להיום.

בחודשים יולי 2006 ועד פברואר 2007 שבה התובעת לעבוד במלון, בתחילה כמרכזנית ולאחר מכן שוב בטרקלין עסקים בסיוע ועזרה של מלצרית והשתכרה שכר ממוצע של 4,251 ₪ (4,788 ₪ משוערך להיום, בצירוף הפרשי הצמדה). במקביל לעבודתה החלה ללמוד בשלוחה של אוניברסיטת באר-שבע באילת. התובעת נרשמה ל**למודי מדעי ההתנהגות, סוציולוגיה ואנתרופולוגיה בשילוב תקשורת ומשאבי אנוש**. לטענת התובעת הפגיעות האורטופדיות הקשות מהם היא סובלת בשילוב עם בעיות של קשב וריכוז, הצריכו השקעת מירב האנרגיות בלימודים ועל כן היא נאלצה לשוב ולעזוב את עבודתה במלון (תצהיר תובעת עמ' 3 ס' 5-8).

בחודש פברואר 2007 החלה התובעת לעבוד בחברת "ישראייר" תחילה כדיילת קרקע ואח"כ כפקידה במחלקת הזמנות התובעת עבדה ב"ישראייר" עד ספטמבר 2009. בשנת 2007 השתכרה שכר ממוצע של 3,580 ₪ (4,088 ₪ משוערך להיום, בצירוף הפרשי הצמדה). בשנת 2008 השתכרה שכר ממוצע של 3,647 ₪ (3,976 ₪ משוערך להיום, בצירוף הפרשי הצמדה). בשנת 2009 (9 חודשים) השתכרה שכר ממוצע של 3,810 ₪ (4,070 ₪ משוערך להיום, בצירוף הפרשי הצמדה).

לדבריה, העבודה הייתה כרוכה בעומס פיזי הכולל נשיאת תיקים של נוסעים והליכה. על כן לאחר כשנה נאלצה לעבור למחלקת הזמנות, את התפקיד ביצעה בישיבה ושכרה בנסיבות אלו היה נמוך יותר. (תצהיר התובעת, עמ' 3 ס' 10).

בין החודשים אוקטובר 2009 ועד לחודש דצמבר 2009 התובעת עבדה כרכזת ב"אורנים" (הוגש וסומן ת/1) והשתכרה שכר של 6,200 ₪ (6,395 ₪ משוערך להיום, בצירוף הפרשי הצמדה), אולם בשל קשיים פיזיים ונפשיים עזבה גם מקום עבודה זה (פרוטוקול הדיון מיום 23 מרץ 2010, עמ' 8, ש' 10-19).

בין החודשים ינואר 2010 ועד לאוגוסט 2010 התובעת עבדה כמדריכה טיפולית ביחידה לקידום נוער באילת והשתכרה שכר ממוצע של 5,810 ₪. עבודה זו הינה בתחום התמחותה ולימודיה האקדמיים. במסגרת השלמת עדותה הראשית, מסרה כי כאשר תקבל את התואר יעלה שכרה. (שם, עמ' 8, ש' 21-25) התובעת פירטה כי במסגרת תפקידה הינה אחראית על קבוצה של בני

נוער. לטענתה, בשל מגבלותיה, אינה נוטלת חלק בפעילות גופנית, ימי כף, טיולים ופעילויות נוספות הכרוכות בביצוע התפקיד. עולה כי גם עבודה זו הופסקה לאחרונה. התובעת צירפה לסיכומיה אישור על הפסקת העבודה ב- 24 אוגוסט 2010.

יצויין כי, הבקשה לצירוף ראיה הועברה לתגובת הנתבעות, בהחלטתי מיום 24 אוקטובר 2010, ניתנה שהות לנתבעות להתייחס לבקשה לצירוף ראיה, עד ליום 10 נובמבר 2010. עד היום לא התייחסו הנתבעות לבקשה (ממחשב ביהמ"ש עולה כי ההחלטה דוורה כדין). **בנסיבות אלו מתקבלת הראיה להפסקת עבודתה של התובעת כמבוקש.**

8. מנתוני השכר שפורטו לעיל, עולה כי עובר לתאונה, לאחר שחרורה של התובעת מצה"ל, בטרם רכשה השכלה אקדמאית, שכרה של התובעת היה נמוך מעט משכר ממוצע במשק (ראה נספח א' לסיכומי התובעת - נתוני הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה - שכר ממוצע במשק לשנת 2003 עמד על סך של כ- 6,352 ₪) מאז התאונה, הגם שהתובעת עבדה במקביל במספר משרות, פחת שכרה. כיום, לאחר שכמעט השלימה לימודיה האקדמאיים, עמד שכרה על סך של כ- 6,000 ₪ בממוצע. בהגינותה העידה התובעת כי לאחר סיום התואר צפוי שכרה לעלות. התובעת נאלצה לעזוב מספר מקומות עבודה, בשל קשיים פיזיים ונפשיים, נוכח לימודיה והמעבר מאילת לחיפה ובחשרה לאילת.

9. לנכות התפקודית טען ב"כ התובעת בסיכומיו כי התובעת הינה צעירה, אשר מציאות חייה חייבה אותה להתמודדות עם עול החיים מגיל צעיר. התובעת התגוררה לבדה מגיל 17 ואף הוכרה בשירותה הצבאי כחיילת בודדה וקיבלה אישור עבודה בגין מצב זה. התובעת פרנסה עצמה. התפתחה והתקדמה במסגרת עבודתה במלון, אך אין כל ספק כי התאונה פגעה קשות במסלול קידומה המקצועי והתפקודי אשר היה צפוי לה כאשר כל חייה עוד לפני.

ב"כ התובעת טען בסיכומיו כי העובדה שהתובעת עבדה במקביל ללימודיה הגבוהים, גם לאחר התאונה הינם תוצאה של כורח כלכלי קיומי ותוך קשיים עצומים מצידה של התובעת. על אף עבודתה הקשה ומאמציה הרבים, לא עלה בידה להגיע לאותה רמת שכר כפי שהשתכרה לפני התאונה. עוד נטען כי נוכח הפגיעה הקשה, הן האורטופדית והן הפסיכיאטרית, התובעת אינה מסוגלת להתמיד ולעבוד במקום עבודה קבוע. כפי שהוכח התובעת סובלת מקשיים פיזיים רבים, מקשיי ניהול והסתגלות, ועובדה זו גורמת לחוסר יציבות תעסוקתית בולטת. מאז התאונה ועד היום, נאלצה התובעת להחליף **שבעה** מקומות עבודה.

ב"כ התובעת מסיכומיו ביקש לכלול את הנכות בגין הצלקות שנתרו לתובעת, בגינם הוענקו לה 5% נכות רפואית, בקביעת נכותה התפקודית, שכן התובעת סובלת מצלקות בשתי רגליה ובהיותה בחורה צעירה ורווקה יש לצלקות אלו משמעות רבה עבורה. עוד הוסיף, כי כאשר מדובר בפגיעה משולבת כפגיעתה של התובעת, הסובלת מנכות אורטופדית קשה ומנכות נפשית משמעותית, הפגיעה התפקודית חמורה שבעתיים ועל כן, טען כי יש להעמיד את נכותה התפקודית של התובעת על 60%.

10. מנגד טען ב"כ הנתבעות כי הגם שהתאונה הייתה תאונה קשה, וחרף העובדה שבעקבותיה נותרה לתובעת נכויות ניכרות, היטיב עימה מזלה. אם בשל אופיה הלוחמני והשורד, או אם בשל נסיבות החיים שאילצו אותה לא לוותר לעצמה, נראה כי נכותה של התובעת לא רק שלא מנעה ממנה קידום, אלא שנראה כי היה בה כדי לדרבן את התובעת לעבוד בהיקפי משרה המוכרים רק ל"יחיד סגולה" מביננו. עוד צויין, כי חרף נכויותיה של התובעת, נראה כי אין בהן בכדי לפגוע ביכולותיה התפקודיות של התובעת להתפרנס, ללמוד ולהתקדם ולמעשה לא צפויה השלכה כספית כלכלית ממשית לתובעת כתוצאה מנכותה. בנסיבות אלו ביקשו הנתבעות להעמיד את נכותה התפקודית של התובעת על כרבע מנכותה הרפואית ובסה"כ על 12% נכות.

דיון והכרעה

11. בישיבת ההוכחות התובעת השלימה בקצרה עדותה הראשית, לארועים ממועד הגשת התצהיר ועד למועד העדות, לאחר מכן נחקרה בחקירה נגדית על ידי ב"כ הנתבעות. ברצוני לציין כי התרשמתי מאד מאישיותה של התובעת. התובעת, אשה צעירה, אשר החיים האישיים - גירושי הוריה והניתוק מהם בגיל צעיר, נסיבות חייה הקשים והבלתי שיגרתיים, אילצו אותה להתמודד עם דאגות פרנסה בטרם עת. חרף זאת, התובעת, ללא תלונות על גורלה, בחריצות יוצאת דופן וראויה לכל שבת, התמודדה עם הקשיים. הן עובר לתאונה, כחיילת עבדה לפרנסתה והן לאחר שיחרורה מהצבא. במקביל לעבודה במשרה מלאה, בתחילה כמרכזנית ומאוחר יותר בתפקיד יוקרתי של אחראית טרקלין עסקים, למדה לשיפור ציוני הבגרות ולמבחן פסיכומטרי ותפקדה בהצלחה גדולה, תוך שהיא זוכה להערכה וקידום. אם לא די בכך, לאחר תאונה קשה ופגיעות גופניות רבות, בשעה שהונחתה על ידי רופאיה להמנע מדריכה ופעילות גופנית שבה לעבוד כאשר היא מסתייעת בקביים. התרשמתי מאד מכוחותיה של התובעת ורצונה העז להשתקם, להתקדם ולהגיע להישגים גם לאחר תאונת הדרכים אשר הותירה את חותמה - עם נכויות אורטופדיות ונפשיות בלתי מבוטלות. התובעת שבה לעבודתה, כחודשיים לאחר התאונה עם קביים, בשעה שבהתאם לחו"ד ד"ר בר אילן, מצבה עד שנה לאחר התאונה היה של אי כושר מוחלט.

לאורך כל עדותה של התובעת, לא שמעתי ממנה תלונות על מר גורלה, אלא אופטימיות, אמונה ואמביציה להתקדם ולהצליח. ניכר כי היא אינה "עושה ענין" מהעובדה כי במהלך לימודיה וכדי לממן את צורכי מחייתה נאלצה לעבוד במקביל במספר עבודות, סביב השעון, תוך התמודדות יומיומית עם כאבים פיזיים ויסורים נפשיים.

רק לצורך המחשה אביא מספר ציטוטים נבחרים מעדותה:

"הלימודים הכי חשובים ועשיתי הכל למען זה.", "רציתי להתקדם כמו כולם...","היו ימים לחוצים והיו פחות. יום לחוץ התחיל בשעה 3 לפנות בוקר, הייתי צריכה להיות בשדה התעופה באילת. ... ממשיכה בשמונה בבוקר עד לשעה 13:00, בשעה 13:00 הלכתי ללימודים בקמפוס אילת - למדתי ביום ארוך עד 21:00, לפעמים

חוזרת לשדה לעבוד במח' אובדן מציאות שזה משעה 10 בלילה עד 12 בלילה. ביום לימודים קצר ... בשעה 20:00 שיעורים פרטיים, זה יום רגוע עבדתי עד 21:00.
(שם, עמ' 10-12)

עוד אציין, במישור שונה לגמרי, את זכרונה יוצא הדופן של התובעת, אשר העידה בדייקנות רבה ובזהירות למועדים בהם עבדה בכל מקום עבודה, מועדי התחלה וסיום, מבלי להעזר במסמכים כלשהם.

לסיכום, כפי שצינתי מייד בסיום עדותה של התובעת, התובעת עשתה עלי רושם אמין מאוד. אדגיש כי גם שני המומחים שמונו על ידי ביהמ"ש, טרחו להדגיש ולציין כי התובעת אינה מאדירה את נכותה או את כאביה. התובעת מאד אמינה ותלונית הסוביקטיביות תואמות את מצבה הבריאותי ונכותה.

12. מצאתי כי כנותה של התובעת באה לביטוי בפן נוסף של עדותה: התובעת נשאלה בחקירתה הנגדית, מדוע עברה בתדירות יחסית גבוהה ממקום עבודה אחד לשני? התובעת, שלא כמו עדים "בעלי מוטיבציה" או "מתודרכים" השיבה בהגינות ובכנות לכל שאלה שנשאלה, גם אם התשובה לא "הפילה" את כל האשם לעבר תאונת הדרכים. כך לדוגמא הסבירה מדוע עזבה מקום עבודה אחד והשיבה: "עזבתי. כי רציתי להתקדם בחיים" (שם, עמ' 8 ש' 10). מאידך, בהמשך "ש: למה עזבת את אורנים? ת: עבודה הדורשת דברים גופניים ונפשיים. זה היה התרוצצות, לרוץ עם רכב, ללכת ולחזור... היה לי מאד קשה מבחינת הבוסים שלא הסתדרתי, הריצות הללו גרמו לי הרבה כאבים." (שם, ש' 19-15), "לא יכולתי להתרכז בכמה דברים ביחד... מבחינה גופנית ונפשית היה לי קשה גם ללמוד וגם לעבוד במלון." (שם, עמ' 10 ש' 17-20). עוד, מעדות התובעת הרי שבמקביל ללימודיה, עבדה בשניים ואף בשלושה מקומות עבודה ובמשמרות רצופות (שם, שם, ש' 26-29). בנסיבות אלו, הרי שמקובלת עלי עמדתו של פרופ' פניג, אשר בצדק ובמקצועיות ראויה לציון שינה במהלך חקירתו הנגדית את קביעתו והפחית את נכותה הפסיכיאטרית של התובעת כפי שפורט לעיל. זאת, גם בהתייחס לעזיבת מקום עבודתה האחרון של התובעת (ראו הבקשה לצירוף ראיה). הרי לא הובאה כל הוכחה לנסיבות עזיבתה ואניח כי זהו רצף התואם את קודמיו. כנראה שאין המדובר בבעית הסתגלות, אלא הקושי והסיבה לתחלופת מקומות העבודה, נעוץ בסוג העבודה ובבעיותיה הרפואיות-אורטופדיות של התובעת. מגרסת התובעת עצמה עולה כי תיפקדה באופן משביע רצון, לאחר התאונה, בעבודתה במלון בקשרי לקוחות, כי עשתה חייל ונאלצה לעזוב רק בשל טיפולים רפואיים במרכז הארץ ובשל החלטה שלה לשנות את מקום מגוריה ומזלה ולא בשל קשיי הסתגלות.

13. מכל האמור, נוכח הפגיעה הקשה ברגליה של התובעת, אשר בעדותו של ד"ר בר אילן, הדבר מוצא ביטוי בהליכה ממושכת וכן בעמידה סטטית, להשלכות נכותה האורטופדית כתוצאה מהפגיעה ברגליה, אני סבורה כי יש לתת משקל תפקודי בהתאם לנכות הרפואית. זאת במיוחד נוכח הסבירות הגבוהה להחמרה הנותנת אותותיה גם כיום, בגילה הצעיר של התובעת. הגם

שד"ר בר אילן, במסגרת חוה"ד, התייחס לשאלת ההשלכות התפקודיות של הפגיעה הקשה והסביר כי לא מצא מקום להפעלת תקנה 15, הרי ההסבר שניתן על ידו לכך הוא כי התבסס על נתונים שסיפקה לו התובעת לאופי עבודתה ותעסוקתה למועד הבדיקה. התובעת נבדקה על ידי ד"ר בר אילן בשנת 2007, במועד זה אכן עסקה בעבודה פקידותית, עם אופי שולי של עומס פיזי. ברם, בשנת 2009 ו-2010, התובעת ניסתה להשתלב בעבודה בתחום לימודיה, עבודה עם צעירים כמדריכה טיפולית, עבודה המצריכה דינאמיות, ניידות ויכולות פיזיות נוספות. התובעת העידה כי בשל הקשיים הכרוכים בניידות, "התרוצציות" ונסיעות נאלצה לעזוב את עבודתה בחברת אורנים. באוגוסט 2010, אף עזבה את מקום עבודה האחרון כמדריכה טיפולית ביחידה לקידום נוער באילת. בנוסף, לתובעת נקבעה נכות בכיפוף ויישור המרפק. המדובר בקושי הבא לידי ביטוי בשעת סחיבה. התובעת צעירה, אשר אין לי ספק כי בשעה שיוולדו לה ילדים תצטרך להתמודד עם קושי נוסף.

14. אינני מקבלת את גישתו של ב"כ הנתבעות לעניין גובה הנכות התפקודית אותה ביקש מביהמ"ש לקבוע. מחובתו של בית המשפט לבחון ולשקול מה היה פוטנציאל ההשתכרות של התובעת אלמלא התאונה, ומהי הנכות התפקודית שנגרמה לה ואשר מנעה ממנה מאז התאונה, מונעת ממנה עד היום ועשויה למנוע ממנה בעתיד, לנצל את מלוא הפוטנציאל שלה.

מהתנהלותה של התובעת, אין לי ספק כי לו היתה משקיעה את מרצה, כוחותיה והמוטיבציה שהינה מנת חלקה קודם לתאונה ולאחריה ולולא פגיעתה היתה מגיעה להישגים מרשימים הרבה יותר. התובעת היתה מסיימת את לימודיה האקדמאיים זה מכבר והיתה משתכרת, בהתאם ליכולותיה והשכלתה מעל השכר הממוצע במשק. היטיב להגדיר זאת פרופ' פניג " ...היום אם היינו בודקים אותה מבחוץ הגב' נראית כמתפקדת, השאלה היא מה המחיר והמאמץ ומה היא הייתה יכולה להיות אם לא הייתה נפגעת, הממצאים של הבדיקה הקודמת, היא אומרת שהגב' הזאת בשארית כוחותיה, ..." (שם, עמ' 3, ש' 5-12).

15. עוד אינני מקבלת את נסיון הנתבעות להטיל ספק בתיאור הקשיים שפקדו את התובעת במסגרת העבודות שבוצעו על ידה. לא מצאתי לנכון לזקוף לחובתה את העובדה שבחרה שלא להביא לעדות חברים או עמיתים לעבודה, כדי להוכיח את קשייה. אני מכבדת את רצונה לשמור על פרטיותה בעניין זה. כפי שכבר קבעתי וחזרו על כך גם המומחים, אמיונתה הוכחה בכל המישורים. העובדה שהעדיפה להסתדר בכוחות עצמה ואף להסתיר את פגיעתה ובוודאי שלא לנצל אותה לצורך הנחות באוניברסיטה, בוודאי שאינה יכולה לעמוד לה לרועץ. עולה באופן רצוף וברור כי התובעת נאלצה לעזוב או לשנות את מקומות העבודה בהם שימשה, את אופי ואופן העבודה כדי להתאים את יכולות הביצוע לנכותה הקשה. זאת גם במסגרות עבודה התואמות את יכולתה וכישוריה עובר לתאונה וגם לאחר מכן, עבודה התואמת את כישוריה והשכלתה.

התובעת עשתה הכל כדי לשקם עצמה, התובעת לחמה ולוחמת יום יום שעה שעה באופן יוצא דופן והראוי להערכה. בשל נכותה וכדי לקיים עצמה נאלצה לעבוד במספר משרות מסביב

לשעון. אין לזקוף זאת לחובתה. נהפוך-הוא, יש בכך בהחלט להצביע על יכולותיה, על הפוטנציאל הגלום בה ולהצביע על כך שלולא התאונה היתה מגיעה להישגים מרשימים אף יותר. אוסיף כי גם פרופ' פניג בעדותו קבע כי "זו תובעת שמתחילה קצת יותר גבוה מהממוצע" (שם, עמ' 2 ש' 7).

16. התובעת סובלת מנכות קשה כתוצאה מהפגיעה ברגליה. הפגיעה במרפקים הינה קלה יותר ובעלת השלכה פחותה על עבודתה של התובעת. מצבה הרפואי כיום ובמיוחד שעה שהמומחה האורטופדי שמונה מטעם ביהמ"ש קבע בחוות דעתו כי נזקיה האורטופדיים של התובעת אינם הפיכים וקיימת אינדיקציה אובייקטיבית בממצאים שהונחו לפניו לכאביה הסובייקטיביים ומגבלותיה הגופניים ואף קיימת סבירות שמגבלות אלו יחמרו עם השנים עד כדי צורך בניתוח נוסף. עוד לפגיעה התפקודית במישור האורטופדי מצטרפת פגיעה במישור הנפשי, הבאה לידי ביטוי דוקא באספקטים ניהוליים. נכון הוא כי אופי עבודתה של התובעת אינו פיזי בהגדרתו, ברם אין המדובר בעבודה בעלת אופי פקידותי או משרדי הנעשה בישיבה. התובעת מוגבלת הן בעמידה והן בהליכה ובוודאי בפעילות גופנית. התובעת בחרה לעבוד עם נערים במצוקה במסגרת פנימיה, לנצל את כישוריה ולימודיה, סוג עבודה זה מחייב פעילות מגוונת וכן מאמץ פיזי ונפשי, לרבות אספקטים ניהוליים, אשר דוקא בהם לתובעת נקבעה נכות. שילוב הנכות האורתופדית הן ברגלים והן בידיים עם הנכות הנפשית מחייב קביעת נכות תפקודית מתאימה.

לפיכך, אני קובעת כי נכותה התפקודית של התובעת עומדת על 40% נכות.

17. יוער, כי לא מצאתי לנכון לקבוע נכות תפקודית בגין הצלקות (האסטטיות) שנותרו אצל התובעת נוכח העובדה שהצלקות לא הפריעו לתובעת להתקבל לעבודותיה השונות בכלל ובפרט כאשר עבדה גם כדיילת קרקע, עבודה ייצוגית לכל הדעות. נכות פלסטית איננה מהווה בדרך כלל נכות תפקודית, אלא אם מדובר בצלקות קלואידיות חמורות וכואבות, או כאשר מדובר בצלקות גסות ומכוערות במיוחד שאף שאינן תפקודיות, אך מיקומן עשוי להפריע בשעת הקבלה לעבודה לגרום לפגיעה מסוימת בכושר ההשתכרות, כך למשל, לגבי שחקנים או אנשים שעוסקים בדוגמנות. לא ניתן להחיל במקרה זה את ההלכה שנקבעה בע"א 577/88 [נאוה מירון נגד רזיה ישראלי פ"ד מ"ו \(2\)](#), עמ' 286.

חישוב גובה הפיצויים

הפסד השתכרות לעבר

18. ב"כ התובעת ביקש לחשב את הפסדי השכר של התובעת בהתבסס על הכנסתה הממוצעת לשנת 2003 וביקש כי ביהמ"ש יפצה את התובעת בגין ההפרשים בהכנסותיה לשנים 2004-2007. לגבי השנים 2008-2009 בקש ב"כ התובעת לחשב את הפסד השתכרותה לפי השכר הממוצע במשק. לטענתו התובעת, לולא התאונה היתה צפויה באותו המועד לסיים לימודיה. מנגד ב"כ הנתבעות

ביקש לחשב את הפסד השתכרות של התובעת רק בגין החודשים יוני – יולי 2004 בהם נעדרה התובעת מעבודתה.

ד"ר בר אילן, המומחה האורטופדי שמונה מטעם ביהמ"ש, פסק לתובעת נכויות זמניות כדלקמן ; 19.05.2004 – 15.05.2005 100% נכות זמנית למשך שנה. 16.05.2005 – 15.08.2005 50% נכות זמנית.

הגם שנקבעו לתובעת אחוזי נכות גבוהים ותקופת אי כושר של שנה, התובעת שבה לעבודתה. לכן החלטתי לחשב את הפסד השכר בפועל.

עובר לתאונה, בסיס השכר יהווה שכרה הממוצע של התובעת לשנת 2003 ושכרה הממוצע בשנת 2004 עד לתאונה. שכר זה משוערך להיום הוא סך 6,220 ₪ (וליום עבודה 207 ₪). זהו השכר שיהווה בסיס לחישוב הפסדי השכר עד ל – 30.12.2008, התקופה בה הייתה אמורה התובעת לסיים את לימודיה האקדמאיים, אלמלא התאונה. לאחר מכן ועד היום ילקח כבסיס שכרה השכר הממוצע במשק.

18.1. לתקופה שמיום התאונה 19.05.2004 ועד ליום 15.05.2005 :

התובעת נעדרה מעבודתה החל מיום התאונה 19.05.04 ועד ליום 30.07.04 (בהסתמך על טופס 106 לשנת 2004 ואישורי אי כושר שצורפו לכתב תביעה), ועל כן בגין 71 ימי אי כושר הפסד השכר (ליום 207 ₪) הינו 14,722 ₪ (בהתאם לנתונים שפורטו בסעיף 5 לעיל לממוצע שכרה עובר לתאונה) ובתוספת ריבית מאמצע התקופה 15,960 ₪.

החל מיום חזרתה של התובעת לעבודה, קרי, אוגוסט 2004 ועד 15.05.2005, עולה כי בתקופה זו התובעת שהתה מסי ימים רב בטיפולי פיזיותרפיה וריפוי בעיסוק במרכז הארץ בעודה עובדת ומתגוררת באילת. בשנת 2005 פחת שכרה הממוצע, משוערך להיום, ל- 5,671 ₪. לכן מצאתי לנכון לפצותה בגין הפרש השכר בתקופה זו לעומת שכרה עובר לתאונה. הפחתת השכר הממוצעת הינה 550 ₪ לכל חודש עבודה. אשר על כן הפסד השכר בגין 9.5 חודשי עבודה הינו 5,225 ₪, ובתוספת ריבית מאמצע התקופה 6,274 ₪.

18.2. לתקופה מיום הניתוח 16.05.2005 ועד ליום 08.07.2005 בהם התובעת הייתה ב-54 ימים אי כושר מלא, אני פוסקת לתובעת פיצוי בסך 11,178 ₪ (לפי 207 ₪ ליום), ובתוספת ריבית מאמצע התקופה 13,225 ש"ח.

18.3. לתקופה מיום 09.07.2005 ועד ליום 30.12.2008 (41 חודשים ו-22 ימים) הפסד השכר בפועל הינו, 111,608 ₪ ובתוספת ריבית מאמצע התקופה הפסד הינו 140,765 ₪.

18.4. **לתקופה מיום 01.01.2009 ועד ליום 31.12.2010**, תקופה בה התובעת אמורה היתה להשתלב בשוק העבודה בתחום מומחיותה, אני פוסקת כי בסיס השכר יהיה השכר הממוצע במשק. (ראו גם לענין זה את שכרה של התובעת ב"אורנים" ועדותה כי לאחר השלמת לימודיה, צפוי היה שכרה לעלות.

השכר הממוצע במשק לשנת 2009 ע"פ הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה היה סך של 7,974 ₪ ובשעררוך להיום 8,156 ₪ ובניכוי מס הכנסה הינו 7,856 ₪ השכר הממוצע במשק לשנת 2010 ע"פ הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה הינו 8,356 ₪ ובניכוי מס הכנסה הינו 8,056 ₪.

על כן הפסד שכרה של התובעת בפועל הינו 88,649 ₪, ובתוספת ריבית מאמצע התקופה 89,950 ₪.

19. **סיכום הפסד השתכרותה של התובעת לעבר הינו;**

מיום 19.05.2004 ועד ליום 15.05.2005 – הפסד שכר בסך 22,234 ₪.

מיום 16.05.2005 ועד ליום 08.07.2005 – הפסד שכר בסך 13,225 ₪.

מיום 09.07.2005 ועד ליום 30.12.2008 – הפסד שכר בסך 140,765 ₪.

הפסד השתכרות לשנת 2009 ו-2010 בסך 89,950 ₪.

סך הכול הפסד השתכרות לעבר 266,174 ₪.

הפסד השתכרות לעתיד

20. ב"כ התובעת טען כי יש לקבוע את שכרה של התובעת לפי אחד וחצי השכר הממוצע במשק. ב"כ הנתבעות לא התייחס לנושא זה, שכן בהתאם לטיעוניו לא צפויה כלל התובעת להפסדי שכר, שכרה יעלה בעתיד נוכח השלמת הלימודים. ברם, גם ב"כ הנתבעות לא חסד משבחים ל"הישגיה המרשימים" של התובעת "למוטיבציה האדירה המניפה אותה אל על לאור כוחות הנפש המרשימים המניעים אותה קדימה, צפויה עוד להגיע להישגים מרשימים." (סעיף 25 לסיכומי ב"כ הנתבעות) בסיכומים הוצע לפצות התובעת בפיצוי גלובאלי בסך של 85,000 ₪.

21. התובעת, כפי שפורט החלה לעבוד ולהשתכר למחייתה עוד בהיותה חיילת. נתוני השכר פורטו בהרחבה לאורך השנים. **עובר לתאונה וללא השכלה הרויחה התובעת שכר שאינו נמוך בהרבה מהשכר הממוצע במשק.** גם לאחר התאונה וב"מומה" הרויחה שכר גבוה משכר סטודנט, כמעט לאורך כל שנות לימודיה. התובעת עתידה לסיים תואר במדעי ההתנהגות, סוציולוגיה ואנתרופולוגיה בשילוב תקשורת ומשאבי אנוש. כישוריה של התובעת, יכולותיה, רצונה העז להתקדם ולהתפתח פורטו בהרחבה. גם ב"כ הנתבעות סבר כי המדובר באישה "יחידת סגולה" אשר הגיעה בנחישות להישגים ראויים לציון.

אין המדובר בקטינה אשר ביהמ"ש נדרש להעריך כישוריה ונוקט בהערכה על בסיס השכר הממוצע. המדובר באשה צעירה אשר הוכיחה כי לולא התאונה היתה מגיעה להישגים מרשימים. גם פרופ' פניג קבע בהתאם לבחינות שבוצעו לתובעת כי נקודת הפתיחה שלה הינה מעל הממוצע.

לפיכך, במכלול הנסיבות שפורטו לעיל, אני סוברת כי שכרה של התובעת, בהתאם להשכלתה ויכולותיה היה עומד לאחר סיום הלימודים ותקופת נסיון על סך של 10,000 ₪ נטו.

בהתחשב בגילה של התובעת ילידת 13.04.1981 ובהתאם לאחוזי הנכות התפקודית 40%, אני קובעת את אבדן שכרה לעתיד עד גיל 67 בחישוב אקטוארי מלא, ירידת השכר, ושינוי מקומות העבודה הודגם במשך כל השנים מאז התאונה ועד היום. אף לאחרונה נאלצה התובעת לסיים את עבודתה וכפי הנראה תאלץ לעבור עוד שינויים רבים במהלך הקריירה שלה. בנוסף, היא תזדקק לניתוחים וטיפולים רפואיים נוספים, אשר בוודאי גם להם תהא השלכה על יכולת ההשתכרות בפועל. לפיכך הפסד השכר הינו:

$$\underline{1,075,915.2} = 268.9788 \times 40\% \times 10,000$$

הפסדי פנסיה וזכויות סוציאליות

22. ב"כ התובעת טען כי יש לפצות התובעת בגין הפסדי פנסיה בהתאם להפסד השכר שיפסקו לתובעת לעתיד. ב"כ התובעת בסיכומיו, חישב מספר חלופות להפסד, שתיים לפי 60% נכות בחלופות שכר שונות ואחת לפי נכות של 49% לפי שכר ממוצע במשק. יוער כי באף אחת מהחלופות לא התייחס ב"כ התובעת ל"רווח" של התובעת כתוצאה מהעדר הפרשה על ידה, בגין אותן זכויות.
23. ב"כ הנתבעות מנגד טען כי מכיוון שאינו סובר כי לתובעת נגרמו הפסדי שכר כתוצאה מהתאונה, ומכיוון שהתובעת "שידרגה" עצמה ורכשה תואר אקדמאי, הרי שאין לזכותה בפיצוי בגין רכיב זה.
24. כפי שפירטתי לעיל, הרי שלתובעת נגרמו הפסדי שכר בעבר ויגרמו גם בעתיד. צו ההרחבה לביטוח פנסיוני מקיף במשק לפי חוק הסכמים קיבוציים, תשי"ז-1957, שנכנס לתוקפו ב-1.1.2008, החיל פנסיית חובה על כל העובדים במשק. בנוסף, בענינה של התובעת הרי שמתלושי השכר שצורפו על ידה עולה כי הופרשו לה כספים לקרן הפנסיה "מבטחים", זאת אף בתחילת דרכה המקצועית.
25. בהתחשב בנכותה התפקודית ובהפסד השכר הכולל שנקבע על ידי לעיל, החישוב להפסד הפנסיה הינו :-

(הפסד שכר בעבר) 266,174 + (הפסד שכר בעתיד) $1,075,915.2 \times 70\% \times X$ (מקדם היוון כפול)
 $0.3252 = 305,513$.

(ראו לאופן חישוב הפסדי פנסיה ע"א 593-08 המאגר הישראלי נ' יעקובוב אלי (מיום 1/2/2010) ו- ע"א 4702-05-09 כלל חברה לביטוח בע"מ נ' ביליבאו (מיום 4/7/2010))

הואיל ויש להביא בחשבון גם את השתתפות התובעת במימון הפנסיה, תשלומים שנחסכו מהתובעת, יועמד הפיצוי בראש נזק זה על סכום גלובאלי של 135,000 ₪.

עזרת זולת לעבר ולעתיד

26. ב"כ התובעת ביקש לפסוק לתובעת פיצוי בגין העבר על דרך האומדנה ובשים לב לתקופת אי הכושר הארוכה שנקבעה על ידי המומחה מטעם ביהמ"ש. ב"כ התובע הפנה לתקופות האשפוז ולכך שהתובעת עברה ניתוח נוסף כשנה לאחר התאונה. נטען כי במשך כל תקופת האישפוז נזקקה התובעת לעזרה וסיעוד צמודים. עוד נטען כי התובעת נעזרה גם בחברים ומכרים לעבודה, התובעת היתה רתוקה לכסא גלגלים ולאחר מכן נזקקה לקביים וקב אחד. ב"כ התובע ביקש להעמיד הפיצוי לעבר על סך של 100,000 ₪.

27. ב"כ הנתבעות, מנגד הפנה לנסיבות המשפחתיות של התובעת אשר אלצו אותה להתמודד בגפה עם תוצאות התאונה ולכך שלא שילמה על עזרה. ב"כ הנתבעות הפנה לכך שבתקופה בה התגוררה התובעת בבית דודתה חסכה שכ"ד.

28. התובעת הייתה מאושפזת למשך 20 ימים, בהם עברה ניתוחים וכן הייתה בתקופת אי כושר ממושכת במהלכם נאלצה לעזוב את ביתה ולהתגורר עם דודתה. בהתאם לעדותה של התובעת אמה סייעה לה במשך שבוע, מעבר לכך הסתייעה בחברים. מאז התאונה ועד היום חלפו כ- 7 שנים. לא הוכח כי לאמה של התובעת או לדודתה נגרמו הפסדים כלשהם בשל הצורך לטפל בתובעת. אשר לעזרת האם הרי שבנסיבות פציעתה של התובעת אין המדובר בטרחה מעבר לטיפול הרגיל, שבת רשאית לצפות ולקבל מאמה. ברם, נוכח נסיבותיה של התובעת, המעבר לבית הדודה בנסיבות בהן נקבע על ידי המומחה כי התובעת היתה באי כושר מלא, בוודאי שהמדובר בעזרה וסיוע החורגים מהמקובל וברי כי התובעת לא יכלה לממן עזרת זולת וסיוע באופן אחר.

"בעקרון אי גרימת הפסד לקרוב בכל הקשור לענייני יום יום,

אינו משמיט בהכרח את התביעה בראש נזק זה"

(ראה קציר, פיצויים בשל נזק גוף, עמ' 571 - 561)

גם באשר לתקופה ממועד שחרורה של התובעת מאשפוז ועד היום – אני סבורה כי יש מקום לפסוק לזכות התובעת פיצוי גלובלי. סכום זה יביא בחשבון את העובדה כי התובעת נזקקה לעזרה מלאה לפחות לתקופה של חודשיים, עד לחזרתה לעבודה. יש גם מקום לקבוע כי התובעת נזקקה לעזרה בטיפול במשק הבית, שכן נכותה ללא ספק הגבילה אותה מבחינה זו.

העזרה העיקרית שלה היא נזקקה היתה באחזקת הבית ונשיאת משאות, זו בהחלט עזרה החורגת מעזרה רגילה שבן משפחה מעניק לבן משפחתו, אשר בנסיבותיה האישיות של התובעת לא היה לה במי להעזר. מאידך גיסא, יש לציין כי עד היום התובעת לא השתמשה בשירותי עוזרת, אך זאת רק בשל מצבה הכלכלי הקשה. התובעת העידה כי עשתה רק את המינימום הנדרש וגם זה בכוחותיה האחרונים.

לכן, החלטתי כי בנסיבות אלו סך של **20,000 ₪** יהלום ראש נזק זה.

29. אשר לעתיד, ב"כ התובעת הפנה לנכות האורתופדית והנפשית אשר תצריך סיוע משמעותי בכל הקשור לתפקוד היומיומי ובניהול הבית. ב"כ התובעת ביקש לחייב הנתבעות לשאת בעלות עזרה שבועים של לפחות 10 שעות בעלות של 40 ₪ לכל תוחלת חייה של התובעת. ב"כ הנתבעות, מנגד, הציעה לפצות התובעת בסכום גלובאלי בגובה 35,000 ₪, תוך שהוא מצדיק הצעתו בכך שהתובעת ממילא "מנצלת את מרבית שעות היום לעבודה וללימודים..." מפאת כבודו של ב"כ הנתבעות החלטתי שלא להביא את מלוא הדברים בשם אומרם.

30. נכותה האורתופדית של התובעת, אשר תוחמר עם השנים כפי שפורט, תחייב עזרה בביצוע עבודות יומיומיות באחזקת הבית ובוודאי בשלב בו תקים התובעת משפחה תזדקק לעזרה נוספת עם ילדיה. נכותה בהחלט מצדיקה עזרה שבועית לפחות בהיקף של 5 שעות וזאת לכל תוחלת חייה. לכן חישוב הפיצוי הינו :-

$$273,710 = 318.2677 \times 4.3 \times 40 \times 5 \text{ ₪}$$

הוצאות רפואיות בעבר ובעתיד

31. ב"כ התובעת הפנה לטיפולים הרבים שעברה התובעת, לנסיעות ולטיסות למרכז הארץ, לתקופת האישפוז ולצורכי התובעת בהתאם לחו"ד. עוד הפנה לכך שהתובעת נזקקה לציד רפואי בתקופת ההחלמה: כסא גלגלים, קביים, סדים, משככי כאבים ונעליים מיוחדות. התובעת לא הציגה קבלות וגם לא אסמכתא לצורך נעליים מיוחדות.

32. ב"כ הנתבעות הפנתה לכך שהתובעת משנת 2006 אינה נזקקת לטיפולים רפואיים. ככל שתזדקק לטיפולים נוספים הרי שאלו יכוסו בסל הבריאות. לכן הוצע שלא לפצות התובעת בכל פיצוי בגין הוצאות רפואיות לעתיד.

33. אמנם התובעת סובלת מנכות פסיכיאטרית, ברם לא פנתה לטיפול נפשי (ראה חו"ד פרופ' פניג). כמו-כן משנת 2006 לא נזקקה התובעת לטיפולים פיזיותרפיים. בהתאם לחו"ד ד"ר בר-אילן קיימת סבירות שמצבה של התובעת יחמיר עם השנים עד כדי צורך בניית נוסף להקשיית עצמות כף הרגל השמאלית. את כל הניתוחים והטיפולים תהא כמובן התובעת זכאית לקבל באמצעות קופות החולים, ובמיוחד כיום כשקופות החולים מחויבות במלוא הוצאות הרפואיות הנובעות מתאונות דרכים על פי החוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום התוכנית הכלכלית לשנים 2009-2010), התשס"ט-2009. יחד עם זאת, וככל שנזקקה התובעת

לעזרים רפואיים וטיפולים הרי שנשאה ותישא בהשתתפות העצמית, כי אז מן הראוי לפצותה בסכום גלובלי של 40,000 ₪ לעבר ולעתיד בראש נזק זה.

ניידות לעבר ולעתיד

34. ב"כ התובעת ביקש לפסוק לתובעת פיצוי בגין ניידות בעבר סך של 75,960 ₪. ב"כ התובעת השתית הקביעה על הערכה להוצאות הנסיעה המוגברות בתקופת הטיפולים. יוער כי טיסותיה של התובעת מומנו והפיצוי הנדרש הינו בגין מוניות 4 פעמים ביום במשך שנה. לאחר מכן העמיד ב"כ התובע הפיצוי הנדרש על סך של 750 ₪ לחודש.

35. ב"כ הנתבעות הפנה לכך שלא הוצגו קבלות להוצאות הנטענות. כן נטען כי התובעת שבה לעבוד כחודשיים לאחר התאונה ולכן, בוודאי במסגרת זו מומנו נסיעותיה. עוד, התובעת שבה לנהוג וברשותה כעת רכב.

36. נכון הוא כי התובעת לא שמרה קבלות להוכחת הוצאותיה. ברם, אין מחלוקת כי התובעת נאלצה לטוס לטיפולים לאזור המרכז מאילת על מנת לקבל טיפולים פיזיותרפיים במשך למעלה משנה (אישור טיפולי פיזיותרפיה מבי"ח רבין צורף לכתב התביעה), כרטיסי הטיסה מומנו ע"י קופ"ח, בוודאי שיש לקחת בחשבון את עלויות הנסיעה מביתה לשדה התעופה ומשדה התעופה לבית החולים וחזרה או לחילופין, ובהתאם לשיטת הנתבעות את עלויות הדלק באם התובעת ביצעה שימוש ברכבה ותשלום חניה. התובעת העידה למועדים בהם עשתה שימוש ברכב.

37. בהתחשב בנכותה האורתופדית אשר הינה ברובה תפקודית, תקופת אי הכושר, העובדה כי נזקקה הן לכסא גלגלים והן לקביים, בנוסף לעובדה כי נאלצה להגיע לטיפולים רבים, אין לי ספק כי לתובעת נגרמו הוצאות עודפות לניידות ונסיעות.

38. רק למשך תקופת הטיפולים ותקופת אי הכושר, הוצאות הנסיעה נאמדות על ידי בגובה של 15,000 ₪. הוצאות מוגברות לניידות, כתוצאה מנכותה של התובעת בסך של 400 ₪ לחודש הינן סבירות בעיני ולכן לתקופה שלאחר הטיפולים ועד היום אני פוסקת לתובעת הוצאות ניידות בגובה 25,000 ₪.

39. בגין הוצאות ניידות לעתיד, מומחה ביהמ"ש בתחום האורטופדי ציין בחו"ד כי קיימת סבירות שמצבה הרפואי של התובעת אף יוחמר עם השנים עד כדי צורך בניחוח נוסף להקשיית עצמות כף הרגל השמאלית. בהתאם לאמור לעיל קביעת הוצאות ניידות עד לסוף תוחלת חייה של התובעת לפי 400 ₪ לחודש הינם סבירים לטעמי בנסיבות ולכן אני קובעת כי הפיצוי בגין רכיב זה הינו:

$$\underline{127,800 ₪} = 319.4830 \times 400$$

כאב וסבל

40. התובעת הייתה בת 23 בעת התאונה, הוכרה כנושאת נכות צמיתה בשיעור 46.135%, אושפזה למשך 20 ימים.

לפיכך ועל פי תקנה 2 (א) **לתקנות פיצויים לנפגעי תאונות דרכים (חישוב פיצויים בשל נזק שאינו נזק ממון)**, תשל"ו – 1967, אני פוסקת לתובעת **102,887** ₪ בגין ראש נזק זה.

ניכויים

41. בהתאם לנתונים שנמסרו על ידי ב"כ הנתבעות שולמו לתובעת תשלומים תכופים ביום 3 אוגוסט 2004, בסך של 21,880 ₪, משוערך להיום **30,702** ₪. ותשלום תכוף נוסף באוגוסט 2005 בסך של 21,880 ₪, משוערך להיום **29,477** ₪. יש לנכות מסכום הפיצוי את הסכומים ששולמו לתובעת.

סיכום

42. לאור כל האמור לעיל, תישאנה הנתבעות בנזקי התובעת, כדלקמן;

1. כאב וסבל:	102,887 ₪.
2. הפסד השתכרות לעבר:	266,174 ₪.
3. הפסד השתכרות לעתיד:	1,075,915 ₪.
4. הפסד פנסיה:	135,000 ₪.
5. עזרת זולת לעבר:	20,000 ₪.
6. עזרת זולת לעתיד:	273,710 ₪.
7. ניידות לעבר ולעתיד:	167,800 ₪.
8. הוצאות רפואיות לעבר ולעתיד:	40,000 ₪.

סה"כ נזקי התובעת עומדים על סך של **2,081,486** ₪ נכון להיום. מסכום זה יש לנכות תשלומים תכופים.

לסכום הפיצוי יתווסף שכ"ט עו"ד בשיעור 13% בצירוף מע"מ, בצירוף הפרשי הצמדה וריבית כדין מהיום ועד למועד התשלום המלא בפועל (יש לנכות שכה"ט ששולם בגין התשלום התכוף ולשלם ההפרש ככל שישנו). כמו כן, ישאו הנתבעות באגרת בית המשפט, אותה שילמה התובעת, בצירוף הפרשי הצמדה וריבית, ממועד הגשת התביעה ועד לתשלום המלא בפועל.

סיגל רסלר זכאי 54678313-48994/05

ניתן היום, כ"ז שבט תשע"א, 1 פברואר 2011,
בהעדר הצדדים. חתימה

נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה

[בעניין עריכה ושינויים במסמכי פסיקה, חקיקה ועוד באתר נבו – הקש כאן](#)